

7. august 2009

By- og Landskabsstyrelsen
Vand

blst@blst.dk

Danmarks Naturfredningsforenings (DNs) høringssvar til Forslag til Lov om ændring af lov om vandforsyning m.v., lov om miljøbeskyttelse, lov om naturbeskyttelse og lov om vandløb

Forslaget til lovændringer omfatter 3 elementer:

- 1) Mulighed for at indføre ledelsessystemer på vandforsyninger
- 2) Udskydelse af fornyelse af en række vandindvindingstilladelser og -rettigheder
- 3) Mere enkel og smidig sagsbehandling af dambrugssager

Lovforslagets første element giver bemyndigelse til at miljøministeren kan fastsætte regler om at indføre kvalitets- og sikkerhedssystemer i form af ledelsessystemer på vandforsyninger. Indføring af ledelsessystemer skal bidrage til at reducere risikoen for mikrobiologisk forurening af drikkevandet, som fra tid til anden kan konstateres på vandforsyningerne.

Danmarks Naturfredningsforening kan tilslutte sig at Vandforsyningsloven tilføres en sådan hjemmel.

Det andet element foreslår at udskyde fornyelse af en række vandindvindingstilladelser og rettigheder, som udløber 1. april 2010 samt tilladelser, der udløber i perioden fra den 1. januar 2010 og frem til vedtagelsen af vandplanen. Udskydelsen gælder til 1 år efter vandplanen er vedtaget. Hensigten er at der skabes en bedre sammenhæng mellem de kommende vandplaner (beskyttelsen af vandmiljøet) og de fremtidige vandindvindingstilladelser (fremtidig udnyttelse af grundvandsressourcerne). Udskydelsen skal imidlertid ikke omfatte tilladelser, der verserer i det administrative system som klagesager eller indenfor klagefrister, idet "Det findes ikke rimeligt, at påklagede vandindvindingstilladelser eller tilladelser, hvor klagefristen endnu ikke er udløbet, forlænges ved lov, førend klagefristen er udløbet."

Danmarks Naturfredningsforening tilslutter sig en generel regulering og synkronisering af vandindvindingstilladelsers løbetid og sammenhæng med de kommende vandplaner. Det giver kommunerne maksimal mulighed for at afpasse og prioritere vandindvindingerne efter de behov, der følger af vandplanernes miljømål for overfladevand og grundvand.

Hvad DN imidlertid ikke kan tilslutte sig er den foreslåede undtagelse for tilladelser, der verserer i det administrative system, som klagesager eller indenfor klagefrist.

Lovforslaget hensigt er at indføre en helt generel regulering for de vandindvindingstilladelser, der udløber fra 1. januar 2010 og frem til vandplanernes vedtagelse således at de først fornyes senest 1 år efter vandplanernes vedtagelse. Det er en særdeles fornuftig synkronisering, som er helt uden sammenhæng med indholdet af eventuelle verserende eller mulige klagesager. Hvorfor denne generelle regulering (som jo ikke kan påklages) skulle være urimelig overfor vandindvindinger verserende i klagesystemet i højere grad end overfor vandindvindinger, der tilfældigvis udløber før 1. januar 2010 og derfor får en ny tilladelse uden sammenhæng med en vedtaget vandplan, er aldeles uklart for DN. Undtagelsen begrundes da heller ikke i lovforslaget med andet end at "Det findes ikke rimeligt.." – en begrundelse som DN altså er helt uenig i.

Det er helt overordnet DNs opfattelse, at en samordning mellem de overordnede vandplaner (som jo efter vandrammedirektivet fastlægger bindende miljømål, indsatser og tidsrammer) og de enkelte meddelte vandindvindingstilladelser er af en sådan væsentlig samfundsmæssig betydning, at tidsrammen for fornyelse af individuelle tilladelser må indrette sig herefter.

Det er derfor DNs opfattelse at alle vandindvindingstilladelser principielt skal kunne tages op til fornyelse i lyset af de krav de vedtagne vandplaner sætter og med henblik på opnåelse af målfuldelse i 2015.

Der er efter DNs forståelse i miljømålslovens § 19 og 20 ingen direktivmæssig hjemmel til at lade nationale tilladelsers løbetid begrunde en manglende opfyldelse af miljømålene i 2015. Tværtimod nævner § 20 stk 2 specifikt, at " Hvis der i medfør af anden lovgivning er fastsat kortere tidsfrister for opnåelse af miljømål, gælder disse." Det indebærer efter DNs opfattelse at det modsatte specifikt ikke kan gøres gældende.

Lovændringerne skal derfor rumme en sådan hjemmel til revision af alle vandindvindingstilladelser i lyset af de vedtagne vandplaner. Ifølge lovforslagets bemærkninger (nederst side 11) vil et indgreb i bestående vandindvindingstilladelser iøvrigt kunne ske uden at det er ekspropriativt.

Det tredje element indeholder et forslag om dambrug, som giver miljøministeren mulighed for at fastsætte nærmere bestemmelser om samtidighed i sagsbehandlingen af dambrugssager. Målet er, at de relevante afgørelser kan meddeles på samme tidspunkt og også skal revurderes samtidigt, for derigennem at opnå en forenkling og effektivisering af kommunernes sagsbehandling. De afgørelser der skal træffes samtidigt er vandindvindingstilladelsen, miljøgodkendelsen, en evt. dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 3 og afgørelser om stemmeværker efter vandløbsloven.

Reglerne vil gælde for alle nye dambrug, der etableres efter lovens ikrafttræden.

For eksisterende dambrug vil reglerne om samtidighed få virkning i takt med, at enten vandindvindingstilladelsen eller en miljøgodkendelse første gang skal sagsbehandles i kommunen efter lovens ikrafttræden.

Der indføres i den forbindelse desuden et princip om regelmæssig revurdering af miljøgodkendelser af dambrug med højst 10 års interval, hvilket der dog allerede er hjemmel til i gældende lovgivning.

Med lovforslaget indføres samme maksimale gyldighedsperiode - 10 år – for vandindvindingstilladelser til dambrug uanset om de anvender overflade- eller grundvand. Dette er en forudsætning for at kunne gennemføre generelle regler om, at kommunalbestyrelsen i konkrete miljøsager om dambrug skal koordinere afgørelser efter miljølove og anden relevante lovgivning.

Samtidighed i sagsbehandlingen af dambrugssager er DN grundlæggende enig i – det er således også et af udgangspunkterne for DNs med-initiativ til og deltagelse i det nye Akvakulturudvalg af 2009.

Når vandplanerne og tilhørende indsatsplaner er vedtaget kan der ikke gives tilladelser efter anden lovgivning, som er uforenelige med de fastsatte miljømål og vedtagne indsatser. For miljøgodkendte dambrug anføres i bemærkningerne side 9, at strengere krav først kan stilles

efter at den 8 års retsbeskyttelsesperiode efter miljøbeskyttelsesloven er udløbet, dog med de undtagelsesbestemmelser, der fremgår af § 41a, stk.2 (se nederst i denne skrivelse). Videre står i bemærkningerne:

"Et ændret plangrundlag for eksempel i form af en vedtaget vandplan er ikke i sig selv en begrundelse for at meddele et påbud efter § 41a, stk.2."

Det er korrekt at et ændret plangrundlag ikke nævnes som grund til revurdering indenfor de otte år i MBLs § 41a, men efter DNs opfattelse skyldes det en manglende konsekvensændring i miljøbeskyttelsesloven som følge af miljømålsloven,

Miljømålsloven og vandrammedirektivet indeholder nemlig ingen hjemmel til at lade nationale lovgivningers løbetider eller retsbeskyttelsesperioder føre til udskydelse af nødvendige indsatser med henblik på opnåelse af miljømål indenfor de fastlagte tidsfrister. Tværtimod kan vandrammedirektivets tidsfrister kun fraviges i helt specielle tilfælde som beskrevet i miljømålslovens § 19 og 20.

Med den citerede bemærkning lader regeringen den danske miljøbeskyttelseslov stå over miljømålslovens implementering af det fælles EU-vandrammedirektiv og det kan regeringen ikke.

Derfor må lovændringen omfatte en tilføjelse til MBLs § 41a, stk.2 så revurdering og påbud kan komme på tale for alle miljøgodkendte (og ikke miljøgodkendte) virksomheder, hvis en vedtaget vandplan kræver det. Kun således får kommunerne det tilstrækkelige værktøj i hænde til at få opfyldt miljømålene senest 2015.

Foreningen skal ikke undlade at bemærke det bizarre i at man med indkaldelsesbekendtgørelsen i 1992 krævede ansøgninger om miljøgodkendelse fra samtlige dambrug senest i 1999 og at her 10 år efter ansøgningsfristens udløb mangler halvdelen af de danske dambrug fortsat en miljøgodkendelse. Det ville være absurd om denne langsommelighed, uanset om den skyldes dambrug eller myndigheder, nu kunne føre til godkendelse af disse dambrug inden vandplanernes vedtagelse med det formål at undgå vandplanernes konsekvenser i en 8 års beskyttelsesperiode.

Det foreslåede princip om regelmæssig revurdering af miljøgodkendelser af dambrug med højst 10 års interval giver hermed heller ingen mening i lyset af de 6-årige planperioder, der fastlægges af miljømålsloven, og indenfor hvilke det ville være relevant at lave revurderinger.

Princippet om regelmæssig revurdering af miljøgodkendelser af dambrug burde i stedet så have en intervallængde på højst 6 år.

Med venlig hilsen

Henning Mørk Jørgensen

MBLs § 41 a. Indtil der er forløbet otte år efter meddelelsen af en godkendelse efter dette kapitel, må tilsynsmyndigheden ikke meddele påbud eller forbud efter § 41.

Stk. 2. Tilsynsmyndigheden skal dog tage godkendelsen op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud efter § 41, hvis

- 1) der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- 2) forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
- 3) forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- 4) væsentlige ændringer i den bedst tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger,
- 5) det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker, eller

6) der er fremkommet nye oplysninger om sikkerhedsmæssige forhold på virksomheder, der er omfattet af regler fastsat i medfør af § 7 om risikobetonede processer m.v.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om, at den i stk. 1 og § 41 b, stk. 1, omtalte tidsfrist nedsættes for bestemte listevirksomheder, dog ikke til under fire år.